

Referat – generalforsamling

Mødedato 27. april 2012

Sted Axelborg

Deltagere Bente Munk, Affaldsplus A/S
Finn Andersen, Odense Miljøcenter
Michael Braae, Faxe kalk A/S
Peter Karer, Faxe kalk A/S
Peder A. Mathiesen, Novozymes A/S
Erik Ervolder Olesen, Hededanmark
Sune Aagot Sckerl, Hededanmark
Jens Schrøder, Hededanmark
Mogens Jensen, Miljøservice A/S
Anne Pinnerup, Holbæk Forsyning
Bjarne Larsen, KomTek Miljø A/S
Morten Brøgger, Soulum

Afbud fra
Jesper Bonde FMT
Ole Pedersen, Hedensted Spildevand A/S

Oplægsholdere:
Pernille Poulsen, KU-Life
Dorte Hermansen, Miljøstyrelsen
Jacob Wagner Jensen, Renesience

Gæster:
Linda Bagge, Miljøstyrelsen
Lars Magnus Christensen, Håndværksrådet

Sekretariat:
Maria Kofod Larsen
Heidi Alsing

Referat

1. Formand Jens R. Schrøder bød velkommen

2. Følgende blev foreslået og valgt som stemmetæller:

Heidi Alsing og Maria Kofod Larsen

3. Finn Andersen blev foreslået og valgt som dirigent

Dirigenten konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt indvarslet.
Dagsorden blev godkendt.

4. Formand Jens R. Schrøder fremlagde bestyrelsens beretning

Beretningen blev efterfølgende kommenteret og godkendt

--vedlagt som bilag--

Der blev spurgt ind til yderligere information ang. VVM-sagen. Heidi Alsing fortalte, at sagen var gået videre til kammeradvokaten til behandling. Herudover at Dorthe Hermansen fra Miljøstyrelsen, efter generalforsamlingen ville kommentere sagen.

Mogens Jensen fra Miljøservice spurgte til, om det var hensigtsmæssigt i artiklen (red:

der redegør for de 77% slam til jordbrug) at stille spildevandsselskaberne i udsigt, at den betaling, som landmænd får for at modtage slam, på sigt ændrer sig til, at landmændene vil betale for slam. Sune Aagot Sckerl svarede, at der ikke i artiklen var sat en horisont på. Det kan være om 5, 10 eller 20 år. Dog viser alle tendenser, at særligt fosforprisen er stigende hvorfor, det virker uundgåeligt, at dette vil ske om "en årrække". Peder Mathiesen, Novozymes, støttede Sunes udlægning i artiklen. Produktet fra Novozymes betaler landmænd allerede i dag for. Bjarne Larsen, KomTek, støttede også op, idet man allerede i dag ser afsætning af slam ske til 0,-/hektar i nogle egne af landet.

5. Heidi Alsing fremlagde årsrapporten for 2011

Årsrapporten var på forhånd blevet godkendt og underskrevet af bestyrelsen.

6. Jens Schrøder fremlagde aktivitetsplan og budget for 2011/12

Aktivitetsplanen blev drøftet, og der blev tilføjet en enkelt kommentar til udkastet. På bestyrelsesmødet forinden havde bestyrelsen besluttet, at BGORJ skal komme med input til regeringens ressourcestrategi – senest i forbindelse med høringsrunden.

Udkast til aktivitetsplan blev godkendt.

7. Heidi Alsing fremlagde aktivitetsplan og budget for 2012/13

Aktivitetsplan for 2012/13 blev fremlagt og godkendt.

Budget for 2012/13 blev fremlagt og godkendt.

8. Bestyrelsens forslag til kontingent 2012 blev fremlagt

Det blev foreslået, at fortsætte med uændret kontingent i 2012 med følgende satser:

A – medlem: 19.000 kr.

B – medlem: 6.000 kr.

TFP: 9.000 kr

.

Det blev besluttet at fortsætte med uændret kontingent i 2012.

9. Bestyrelsens forslag til kontingent 2013 blev fremlagt

Bestyrelsen indstillede, at fortsætte med uændret kontingent i 2013, og jf. punkt 8.

Forslaget blev godkendt.

10. Valg til bestyrelsen

Jens Schrøder ønskede ikke at modtage genvalg.

Sune Aagot Sckerl, HedeDanmark A/S, indtræder i bestyrelsen i stedet for Jens Schrøder.

Mogens Jensen (tidligere suppleant) stillede op til bestyrelsen og Finn Andersen (tidligere bestyrelsesmedlem) blev valgt til suppleant.

Øvrige bestyrelsesmedlemmer og suppleanter modtog genvalg, der blev ikke foreslået andre kandidater. Således blev følgende valgt:

For A-medlemmer: Sune Aagot Sckerl, Peder A. Mathiesen, Morten Brøgger, Bjarne Larsen, Bente Munk og Mogens Jensen – Suppleant: Finn Andersen

For B-medlemmer: Ole Pedersen – Suppleant: Per Haugsted Petersen

11. Revisionsfirmaet Deloitte blev foreslået og genvalgt som revisor.

12. Der var ikke indkommet nogen forslag

13. Evt.

*** Mødet sluttede kl. 10.30 ***

27. april 2012
/MFL

Bestyrelsens beretning

Generalforsamling den 27. april 2012

Siden generalforsamlingen 15. april 2011 har Brancheforeningen haft et travlt og lidt omtumlet år. Foreningen har fortsat været engageret i faglige projekter og i oplysningsarbejde omkring brugen af organiske restprodukter til jordbrugsformål, og der har ikke bare været tale om medvind i forhold til genanvendelsesperspektivet.

VVM-sagen

En uafklaret disput mellem Miljøministeriets to styrelser Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen har i flere kommuner været med til at sætte udbringningen af spildevandsslam på "stand by". Stridens kerne angår tolkning af VVM-direktivet, som Naturstyrelsen mener, stiller krav om screening af alle de landbrugsjorde, hvorpå spildevandsslammet udbringes. Miljøstyrelsen finder derimod at overholdelse af grænseværdier m.v. i den gældende slambekendtgørelse er tilstrækkeligt grundlag for at anvende spildevandsslammet til jordbrugsformål. BGORJ har aktivt søgt afklaring af spørgsmålet ved henvendelse til Miljøministeriet. I skrivende stund er uenigheden sendt til kammeradvokatens udredning.

Flere af BGORJ's medlemmer er i løbet af året i flere lokalområder rendt ind i kommunale pålæg om at de arealer som man anmelder til brug for udbringning af spildevandsslam skal være screenede i henhold til Naturstyrelsens notat om VVM-bekendtgørelsen. Indtil nu har man kunnet "redde" den konkrete problematik ved at køre til arealer i andre kommuner, men når stadigt flere kommuner giver samme melding bliver det både praktisk og bureaukratisk umuligt at opretholde en jævn afsætning af spildevandsslammet.

Revision af slambekendtgørelsen

På generalforsamlingen sidste år annoncerede jeg, at slambekendtgørelsen stod overfor en revision i 2011. Den har ladet vente på sig – utvivlsomt påvirket af det forløb jeg netop har omtalt som VVM-sagen. Den må forståeligt nok bringes til en afgørelse før en revision af slambekendtgørelsen kan komme på banen.

Vi skal senere i formiddag høre om de positive resultater af Crucial markforsøgene i Taastrup og der synes god grund til at være fortrøstningsfuld med hensyn til det fornuftige i at sørge for genanvendelse af de organiske restprodukter til jordbrugsformål.

Når det er sagt, skal vi i BGORJ naturligvis hele tiden være opmærksomme på overholdelse af de forsigtighedshensyn som håndteringen af restprodukter må fordrer.

Det er fagligt veldokumenteret at organiske restprodukter, der håndteres efter Slambekendtgørelsens regler, kan spredes uden risiko, og sådan skal det blive ved med at være. Også i BGORJ støtter vi forsigtighedsprincippet, men dette skal til hver en tid vægtes i forhold til den veldokumenterede faglighed, ønsket om at genanvende mest mulig af den fosfor, kulstof og næringsstoffer der er i organiske restprodukter - op imod de restriktioner der sættes. Ved forsigtighedsprincip forstår BGORJ, at der eksempelvis kan etableres en zone omkring offentlige drikkevandsboringer, hvor der ikke udbringes hverken restprodukter eller husdyrgødning, ligesom BGORJ også støtter Miljøstyrelsens initiativer omkring en ajourført sikkerhedsvurdering af nye miljøfremmede stoffer. Vi drives af faglighed og det er primært det, der skal styre vores til- og fravalg, men hvis vi kan opnå bedre konsensus i samfundet omkring os og derigennem sikre større genanvendelsesprocenter ved at være imødekommende ud fra et mere etisk perspektiv, er vi indstillet på det.

Rekordstor anvendelse af slam til jordbrugsformål

En opgørelse lavet af BGORJ, via datagrundlag fra HedeDanmark, viser, at ikke mindre end 77 procent af spildevandsslammet fra offentlige rensningsanlæg i dag udbringes til jordbrugsformål. Denne historiske rekord blev offentliggjort i februarnummeret af "Teknik og Miljø" og var et aftalt målestik, som BGORJ fik sat i bladet. Det sker med bevidstheden om, at der ikke fra alle sider er lige stor tilfredshed med denne genanvendelse af næringsstofferne indeholdt i spildevandsslammet. Derfor er til stadighed behov for at beskrive denne succeshistorie. Og som forfatteren Sune Aagot Sckerl beskriver, så er de tre væsentligste grunde til at andelen i dag er så stor:

- at kvaliteten af slammet er god og overholder de gældende grænseværdier
- at landbruget i stigende grad efterspørger slammet for dets gødningsværdi
- at slammets gødningsværdi er prissat fornuftigt

Slamforbrændning

Meget tyder på, at "VVM-sagen" – og kravet om screening, spiller sammen med visse kommuners ønsker og planer om at lade spildevandsslammet indgå i en forbrændingsløsning frem for direkte genanvendelse af næringsstofferne til jordbrugsformål. Forsigtighedshensyn er fortsat hovedargumentationen for at brænde slammet af. BGORJ's opgave er således ikke blevet mindre nødvendig eller uaktuel.

Fosfor – en begrænset ressource

BGORJ har over vinteren 2011/12 taget aktivt del i innovationspartnerskabet for genanvendelse af fosfor fra kommunalt spildevandsslam. Projektet er en opfølgning på den nationale Affaldsstrategi '10, hvor man fra Miljøstyrelsens side har sat omkring 60 aktører, slutbrugere, interesseorganisationer og myndigheder sammen for at undersøge og udvikle tre hovedaktivitetsområder inden for regulering og styring, teknologiudvikling og markedsudvikling.

Meget taler for at netop spørgsmålet om fosforressourcens begrænsning kan bidrage til en større forståelse for og et større incitament til genanvendelse af spildevandsslam i tråd med BGORJ's formålsparagraf.

Jeg tror dog at det er vigtigt, at ikke kun fosfor bliver driveren i genanvendelsestanken, velvidende at et meget snævert fokus i den retning, imødegås af at forbrænding af slam kan kombineres med efterfølgende fosforregenerering. BGORJ håber at Miljøstyrelsen vil have dette in mente i arbejdet omkring "fosforpartnerskabet".

BGORJ's ærinde gælder de organiske restprodukters samlede gødningsmæssige værdi såvel som kulstof i produkterne, der går tabt ved forbrænding. Principielt vil denne tankegang være sidestillet med brugen af kunstgødning versus husdyrgødning, hvor ensidig brug af uorganisk gødning risikerer at udpine jorden. Set fra et ressourcemæssigt synspunkt er BGORJ derfor fortsat ikke overbevist om, at det er klimavenligt at forbrænde slam, med eller uden fosforregenerering.

Den mere direkte genanvendelse - eventuelt sammen med haveparkaffald i en komposteringsløsning – og hvor produkterne udbringes på de mindst fosforbelastede planteavlsbedrifter, er så vidt vi kan bedømme det mest hensigtsmæssige.

Markforsøg

BGORJ's aktive deltagelse i og støtte til Det Biovidenskabelige Fakultet på København Universitets markforsøg CRUCIAL – er fortsat et vigtigt satsningsområde. Der er tale om kontinuerlige markforsøg, der kan give et videnskabeligt grundlag for vurdering af spildevandsslammets indvirkning på jordens tilstand og dyrkningsegnethed. En større offentlighed omkring de seneste for-

søgsresultater er netop aftalt mellem BGORJ og KU-life. Vi skal senere i dag høre Phd Pernille Busk Poulsen fortælle om sine forskningsresultater fra Crucial markforsøgene.

Strategi og Medlemsundersøgelse

I efteråret gennemførte vi i bestyrelsen en strategidag med brug af en såkaldt SWOT-analyse af vores forenings hidtidige virke. En analyse, som viste sig at være i god tråd med de anbefalinger, der fremkom som led i mindre medlemsundersøgelse, som besluttedes i tilslutning til strategidagen. Samlet er der i bestyrelsen enighed om at indstille til generalforsamlingen, at vi i det kommende år vil koncentrere flere kræfter omkring emner uden for interessesfæren spildevandsslam. Bestyrelsen fastslog at arbejde for:

- At holde BGORJ's sigte åbent, ikke kun slam, men næringsstoffecirkulering generelt, uanset produktets forarbejdning, når det ellers tilføres landbrugsjord.
- At give forsyningsselskaberne interesse for BGORJ, ved at fokusere på "hele sagen" både slam og askeprodukter.
- At samle interessenter op i biogasbranchen, evt. tilbyde bestyrelsesplads i BGORJ til brancher som biobranchen (Maarbjerg), dagrenovation (DONG, VATTENFALL) skabe alliancepartnere.
- BGORJ skal aktivt afsøge grænseflade til Biobranchen
- Nedsætte temagrupper, om bl.a. dagrenovation (praktisk evt. som ½ dagsmøder i bestyrelsen kombineret med ½ dags temagruppemøde?)
- Samarbejde med DAKOFA, (hvor BGORJ udnytter sin ret til at tale sagerne politisk)
- At udnytte den politiske medvind
- At påvise de økonomiske muligheder

Ny regering

I forbindelse med Folketingsvalget og regeringsskiftet i november 2011 har foreningen rettet henvendelse til de nye miljøordførere med henblik på at komme i dialog de politiske aktører. Konkret kan brancheforeningen glæde sig over at miljøminister Ida Auken på flere faglige konferencer har udtrykt sin absolutte vilje til at efterkomme EU's politiske beslutning om det såkaldte "affaldshierarki", der forudsætter en høj genanvendelse og nyttiggørelse af affaldsressourcerne. Også den del kommer vi til at høre mere om når Dorthe Hermansen fra Miljøstyrelsen senere på formiddagen får ordet.

Hvidbogen

Den i 2010 opdaterede Hvidbog har fortsat relevans og anvendelsesmulighederne er mange. Beslutningen om at holde bogen opdateret har således været helt korrekt. Ikke mindst er de seneste opdateringer som blev offentliggjort i 2010 er anvendt i forskellige sammenhænge både i forskningsmiljøer, hos myndigheder og andre interessenter.

Ny Hjemmeside

I forbindelse med gentegningen af sekretærbetjening fra Landbrug & Fødevarer er BGORJ's hjemmeside omlagt i et nyt og moderniseret site. Vi vil gerne præsentere hjemmesiden her i dag så i ved selvsyn kan se hvordan hjemmesiden nu tager sig ud.

Organisation

Desværre har Brancheforeningen i 2011 måttet sige farvel til sin sekretær Lars Magnus Christensen, der gennem de seneste godt tre år har varetaget sekretæropgaverne for brancheforeningen på bedste vis. Foreningsarbejdet har derfor fra august 2011 naturligvis båret præg af den ny sekretærs overtagelse.

BGORJ har valgt at fortsætte samarbejdet med Landbrug & Fødevarer omkring sekretærposten, ligesom man overvejer om man kommunikationsmæssigt skal samarbejde med Landbrug og Fødevarer herom.

Beklageligvis har, den sekretær der afløste Lars Magnus Christensen i august, Heidi Alsing her for to måneder siden meddelt os at hun har fået en ny stilling. Derfor må vi endnu en gang se vores foreningssekretær udskiftet. Det er ikke tilfredsstillende, men det er svært at forhindre.

Vores lære heraf er, at vi ikke skal stile imod at sekretæren klædes på med en stor "affaldsfaglig indsigt", men drive foreningen akkurat og administrationsmæssigt i top samtidig med at denne funktion støttes fagligt via en faggruppe, der etableres med dygtige medarbejdere fra medlemsvirksomhederne.

Det vil gøre sekretærfunktionen knap så kritisk, og nemmere at sikre kontinuiteten med nye personer ved roret selvom en stor udskiftning på denne post aldrig vil være ønskelig.

Etablering af faggruppe vil der blive taget initiativ til ved førstkomende bestyrelsesmøde.